

Jaarrapportage Bodem+ 2010

1

Datum 7 februari 2011
Status Definitief

Colofon

Projectnaam	Bodem+
Projectnummer	
Versienummer	definitief
Publicatienummer	
Locatie	Den Haag
Projectleiders	
Contactpersoon	Auke Oostra

Aantal bijlagen	4
Auteurs	Auke Oostra, Gilbert Boerekamp, Henk van Zoelen, Niek Knaap

Hoewel dit rapport met de grootst mogelijke zorg is samengesteld kan Agentschap NL geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Inhoud

Colofon—2
Inleiding—4

- 1 Algemeen—5**
- 2 Realisatie beleidsdoelen—6**
- 3 Aanbevelingen—11**
- 4 Bezuinigingsopgave en financiën werkprogramma Bodem+—12**
- Bijlage 1: Website Bodem+—18**
- Bijlage 2: Helpdesk Bodem+—19**
- Bijlage 3: Richtlijn herstel en beheer (water)bodemkwaliteit—20**
- Bijlage 4: Financiële verantwoording Bodem+ 2010—23**

Inleiding

Het jaar 2010 was ook voor Bodem+ een jaar met onzekerheden: wat pakken de mensen van het Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant (UP) op en hoe gaat de samenwerking verlopen? Hoe ontwikkelt zich het expertisenetwerk bodem & ondergrond en hoe krijgt de samenwerking met de partners vorm? Maar bovenal had ook Bodem+ te maken met taakstelling en bezuinigingen. Samen met de opdrachtgevers werden scenario's verkend en afspraken gemaakt over een bezuiniging van 6 miljoen euro in de periode tot 2015. Daarnaast is er veel onzekerheid ontstaan over de toekomst van Agentschap NL, waarvan we onderdeel uitmaken. Subsidie-instrumenten liggen onder vuur in het huidige kabinet. Wat betekent dat voor de kennisoverdrachtstaken, waar Bodem+ toch vooral mee bezig is? De samenwerking met onze collega's van Rijkswaterstaat/Waterdienst is versterkt. Afspraken zijn gemaakt over samenwerking tussen de helpdesk Water enerzijds en de helpdesk Bodem anderzijds. Enkele malen per jaar worden gezamenlijke kennisuitwisselingssessies georganiseerd. Boeiend wordt het komende jaar of we deze werkrelatie verder kunnen versterken of dat dit zelfs in organisatorische zin vervolg krijgt. Immers door de fusie van de departementen van VROM en V&W tot het nieuwe ministerie van Infrastructuur & Milieu, heeft dit ministerie een eigen agentschap in de vorm van Rijkswaterstaat.

Met alle onzekerheden kunnen de medewerkers van Bodem+ omgaan, omdat ze de toegevoegde waarde en de waardering voelen voor een kenniscentrum dat helpt bij de ontwikkeling en implementatie van beleid.

In dit verslag leggen we verantwoording af over de activiteiten die we in dat kader in 2010 hebben verricht. Ondanks de onzekerheden zullen wij ons ook in 2011 blijven inspannen om die toegevoegde waarde te blijven bieden.

Veel leesplezier!

Agentschap NL, Bodem+
Henk van Zoelen

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 en 2 is de rapportage aan de opdrachtgever opgenomen. In hoofdstuk 3 vindt u onze aanbevelingen. In de bijlagen zijn de rapportage over de website, de helpdesk, de Richtlijn herstel en beheer en de financiële verantwoording over 2010 opgenomen.

1 Algemeen

Het jaar 2010 was voor Bodem+ het eerste jaar van de nieuwe programmaperiode van vijf jaar. Dit jaar stond in het teken van het afronden van bestaande projecten en het creëren van focus op nieuwe doelen: het benutten van mogelijkheden van duurzaam bodemgebruik. Dit heeft vorm gekregen in het samen bouwen aan structuren, zoals de opdrachtgeverstructuur, de invulling van secretarisrollen binnen het UP, het Expertisenetwerk bodem en ondergrond met SKB en SIKB, een raakvlakverkenning met Rijkswaterstaat en de coördinatie op het bodeminformatiebeheer. Voor het bewust benutten van de bodem blijven natuurlijk de implementatie van het Besluit bodemkwaliteit en het initiatief Bewust Bodemgebruik belangrijk naast de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de ondergrond en gebiedsgericht grondwaterbeheer.

Eind 2009 hebben we de nieuwe organisatiestructuur van Bodem+ geïmplementeerd, die uit drie duidelijk te onderscheiden clusters bestaat:

1. ondersteuning uitvoering bodemconvenant;
2. implementatie en effectmeting bodembeleid;
3. kennisnetwerk bodem.

Deze clusters werken nauw met elkaar samen. In 2010 is gebleken dat deze structuur de organisatie meer slagkracht geeft, omdat de rollen van Bodem+ per project of activiteit duidelijk zijn.

Werkzaamheden die Bodem+ in 2010 heeft afgerond:

- Beheer en publicatie TOP's, grondbanken en hergebruikwerken;
- Beheer en publicatie Handboek reinigbare grondstromen;
- Beheer en publicatie BHG-model (Beslisondersteuning Hergebruik Grond);
- Secretariaat aanpak gasfabrieken;
- Facilitering Expertisenetwerk Bodembescherming (ENBB);
- Ongerechtvaardigde verrijking van gemeenten;
- Beoordeling jaarlijkse voortgangsverslagen bodemsanering bevoegd gezag Wbb;
- Rapportage Jaarverslagen bodemsanering;
- Beheer en publicatie bodemloket.info (projectenwebsite LIB);
- Beheer en publicatie bodemvenster.nl (demowebsite informatiebeheer);
- Ondersteuning verantwoording ISV-financieringsbudget 2005-2009;
- Beheer bodemambities.nl (naar RIVM);
- Ontwikkeling e-formulier BUS;
- Uitgave Editie Bodem+;
- Professionalisering Bodem+ (intern project).

De focus ligt op het realiseren van de beleidsdoelen:

1. Vermaatschappelijking van de bodem(sanering)opgave en het decentraal vormgeven van duurzaam bodembeheer;
2. Decentraal vormgeven van duurzaam bodembeheer.

2 Realisatie beleidsdoelen

In dit hoofdstuk staat per beleidsdoel omschreven welke activiteiten hebben bijgedragen aan de realisatie ervan en de signalen die wij willen afgeven.

1. Vermaatschappelijking van de bodem(sanering)opgave en het decentraal vormgeven van duurzaam bodembeheer.

- Werken met de nieuwe opdrachtgeverstructuur: in 2010 zijn we gestart met de nieuwe opdrachtgeverstructuur; naast IPO, VNG en het ministerie van I&M is de UvW nu ook opdrachtgever. Bodem+ wordt hiermee volledig gestuurd door alle overheden die ook doelgroep zijn voor Bodem+.
- Belangrijke spil in het decentraal werken is het UP. Bodem+ streeft ernaar zo efficiënt mogelijk met het UP samen te werken en daarbij de beste ondersteuning te bieden. Rapportage en verantwoording van de uitvoering van de nieuwe onderwerpen vindt dan ook plaats via de UP structuur aan het STUBO.
- In de opstartfase van het UP heeft Bodem+ de nadruk gelegd op het plaatsen van de juiste mensen op de juiste plek en de planvorming. Inmiddels ligt de focus op de uitvoering. Bodem+ maakt zich zorgen over de input van de andere betrokken partijen bij het realiseren van de doelstellingen van het convenant. Tot op heden wordt veel gebruik gemaakt van de organisatorische en inhoudelijke kennis van Bodem+ ers. Dit kan op de lange termijn de noodzakelijke transitie belemmeren.
- Bodem+ heeft 18% van haar capaciteit ingezet op de nieuwe onderwerpen. Het uitgangspunt was dat Bodem+ haar capaciteit voor circa 15% hierop zou inzetten.
- De bezuinigingen op middelen bij Bodem+, maar ook bij de partners, dwingt ons na te denken over andere werkwijzen en een creatieve aanpak. Bodem+ is onder andere gestart met het onderzoeken van draagvlak voor een "Bodemexpertpool" om optimaal gebruik te maken van elkaars expertise in het land. Ook door het aangaan van raamcontracten wordt doelmatig omgegaan met schaarse projectmiddelen.
- In 2010 is veel geïnvesteerd in intensieve samenwerking met kennispartners. Het Expertisenetwerk bodem en ondergrond, de samenwerking tussen SKB, SIKB, COB en Bodem+ zijn gelanceerd voor de peilers 1-loket, opleidingen en trainingen en onderwijs. Hier maakten we gebruik van elkaars faciliteiten. Inmiddels hebben we een gezamenlijke bodemhelpdesk, website en activiteitenkalender.
- Op bijeenkomsten als BodemBreed en de Schakeldag profileerden we ons onder de vlag van het expertisenetwerk. De volgende stap is een gemeenschappelijke nieuwsbrief voor de doelgroepen, die in samenwerking met het UP wordt gemaakt. Ambitie is om in 2011 ook RIVM, TNO en Deltares te laten aansluiten op dit kennisnetwerk.
- Dilemma centraal/lokaal. Het bedrijfsleven volgt de decentralisatie beweging met argusogen. Uitvoeringsorganisaties zien dat de overheden de regels soms verschillend uitvoeren. Afstemming via Bodemsanering Efficiënt door Uniformering in de Keten (BEUK) is wenselijk.
- Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven geven aan dat lastenverlichting/-vermindering van privaat toezicht mogelijk moet zijn als wordt voldaan aan Kwalibo.

2. Decentraal vormgeven van duurzaam bodembeheer

- In 2010 is het Bbk verder geïmplementeerd. De samenwerking tussen het implementatieteam, de werkgroepen en de ILB-adviseurs was goed. In combinatie met de signalen van onze helpdesk heeft dat geleid tot een heldere opzet voor de evaluatie van het Bbk in 2011.
- Binnen de Impuls Lokaal Bodembeheer is een groot aantal gemeenten op weg naar lokaal bodembeheer door vaststelling van bodembeheernota's. Verder is in 2010 alsnog een aantal gemeenten aangesloten en is hiermee nagenoeg een volledige dekking binnen Nederland bereikt.
- De vormgeving van lokaal beleid gebeurt meestal in regionale samenwerking, waardoor de aandacht voor regionale accenten voor een duurzaam beheer van de bodem gewaarborgd is.
- Het aantal meldingen bij het Landelijk Meldpunt Bodemkwaliteit loopt op, maar geeft geen representatief beeld van het totaal aan toepassingen van grond in Nederland. Dit komt deels door het overgangsrecht tot 2013 en deels door de toepassingen die niet gemeld worden.
- De grondreinigingsbranche geeft aan dat zij minder grond te verwerken krijgen vanwege de verruimde wettelijke mogelijkheden voor direct hergebruik en export van grond door overheden.
- Het dossier "verondiepen diepe plassen" is tot een goed einde gebracht. Het advies van de commissie Verheijen is, onder voorzitterschap van Bodem+, samen met alle betrokken partijen nader uitgewerkt. Het resultaat is een handreiking die is verankerd in de "Circulaire herinrichting diepe plassen". Deze is door de staatssecretaris van het ministerie van

Infrastructuur en Milieu aangeboden aan de Tweede Kamer en op 24 december 2010 gepubliceerd in de Staatscourant (nr 20128).

Het toepassen van slib in Mobagat: het verondiepen van zandwinplassen hield de gemoederen sterk bezig.

- De betrokken overheden en marktpartijen hebben hun waardering uitgesproken voor de wijze waarop Bodem+ het proces om te komen tot de handreiking heeft gefaciliteerd. Het innemen van een neutrale positie en de constante factor zorgden ervoor dat alle partijen de gelegenheid hadden om eigen punten te belichten en alle aspecten vanuit verschillende standpunten te bekijken en vandaar tot oplossingen te komen.
- Onze activiteiten op het gebied van Verbeteren bestaan beleid in 2010 waren gericht op de aanpassing van de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB) en het project “Wet en Regelgeving”. De concept-NRB is in september voor een commentaarrronde gepubliceerd op onze website.
- Om de kwaliteit in de uitvoering te versterken is een behoorlijk inspanning geleverd binnen het project BEUK. Met bevoegde overheden, initiatiefnemers en adviserend bedrijfsleven zijn producten opgeleverd die een verdere efficiency en uniformering van de afgifte van een Wbb-beschikking faciliteren voor zowel bevoegd gezag Wbb als adviseurs/initiatiefnemers. Punt van aandacht hierbij is dat een deel van de bevoegde gezagen deze producten (nog) niet toepast.
- Tijdens de regiodagen voor de toezichthouder en handhaver lag de focus wederom op het Bbk inclusief Kwalibo. Een belangrijk aspect hierbij was het samenwerken in de regio's. Er is geconstateerd dat dit in een aantal gevallen goed van de grond komt, maar ook dat binnen Nederland nog sprake is van “witte vlekken” waarbij niet of nauwelijks in toezicht wordt geïnvesteerd.
- De vorming van de regionale uitvoeringsdiensten (RUD'S) leidt tot een zekere voorzichtigheid in het verder doorzetten van een kwaliteitsverbetering en verdere investering in kwaliteit van werkprocessen en mensen. Dit laat zich zien in eerder genoemde projecten (BEUK, toezicht & handhaving) maar ook zeker binnen de Kwaliteitsimpuls Wbb.

Hierdoor ontstaat een “spanning” in het werkveld waarbij vanuit bedrijfsleven veel is geïnvesteerd in certificering en uniformering (Kwalibo) en vanuit de zijde van de bevoegde gezagen terughoudend wordt gereageerd als het gaat om eigen werkprocessen en kennisborging.

- Het Initiatief Bewust Bodemgebruik neemt een belangrijke positie in binnen het transitieproces van de bodem(sanerings)wereld, de samenwerking met het UP bodemconvenant is versterkt. Het initiatief slaagt er steeds beter in koplopers te identificeren en te ‘binden’. Ambassadeurs én financiers hebben zich unaniem uitgesproken om het initiatief ook de komende jaren voort te zetten. Op verzoek van de ambassadeurs heeft het initiatief het voortouw genomen in het organiseren van bijeenkomsten voor de doelgroepen uit onder meer landbouw en natuur, stad en provincies. Er is een projectplan geschreven voor een publiekscampagne in 2012 en samen met SKB wordt gewerkt aan aparte dagen voor praktijk, kennis en beleid.
Het kernteam van het initiatief heeft op verzoek van Bodem+ een verkenning uitgevoerd naar de toekomstige organisatievorm en financiering van het initiatief. Inzet is verdere groei van het initiatief en het versterken van de verbinding met de bodemgebruikers cq maatschappelijke organisaties, waarbij Bodem+ garant blijft staan voor financiering van het kernteam.
- Bodem+ werkt samen met andere programma’s binnen Agentschap NL (energie, mobiliteit, geluid, ruimte en water) om duurzame gebiedsontwikkeling verder van de grond te krijgen. De gemeente Apeldoorn en het stationsgebied Utrecht zijn ondersteund. Verder is actief deelgenomen aan het ontwikkelingsprogramma Nederland Boven Water en zijn verbindingen gelegd met koploperprojecten in Almere, Rotterdam, Venlo, Haarlemmermeer en Oostelijke Langstraat. Thema’s zoals governance, nieuwe samenwerking- en verdienmodellen en besluitvorming worden binnen het project duurzame gebiedsontwikkeling opgepakt. De verkregen kennis en denkbeelden wordt ingebracht binnen het UP (om te komen tot financiering van gebiedsgericht grondwaterbeheer), het Initiatief Bewust Bodemgebruik en de leergang transities.
- Ook internationaal zijn stappen vooruit gezet in het uitdragen van het Nederlandse bodembeleid, met focus op China en Roemenië. Hiertoe is de China Council geadviseerd en zijn Chinese overheden getraind binnen een G2G-project. Hierbij trekt Bodem+ gezamenlijk op met NSP, RIVM en Agentschap NL Internationaal. Inmiddels wordt ook het gebruik van en kennis over bodemenergie uitgedragen. Met enkele West-Europese lidstaten is samengewerkt binnen het Interreg-project CityChlor dat aanpak van grootschalige binnenstedelijke grondwaterverontreinigingen stimuleert.

- Binnen project bodeminformatiebeheer worden de oude projecten BIELLS en LIB gebundeld, waarbij 2010 in het teken stond van:
 1. Reorganisatie, door vermindering projectgroepen, investeren in draagvlak door oprichten van een klankbordgroep, samenwerking met SIKB en faciliteren van het UP;
 2. Heroverweging, (zakelijke afwegingen op basis van kosten/baten, schrappen van initiatieven waar ontwikkel- en beheerkosten in de toekomst uit de hand dreigen te lopen, aanhaken bij landelijke en regionale ontwikkelingen);
 3. Verweving, er zijn voorbereidingen getroffen om het ontsluiten van bodemgerelateerde geo-informatie, zoals het vroegere BIELLS en Bodemloket te bundelen (één loketfunctie).

3 Aanbevelingen

De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in samenwerkingsverbanden, zoals Kenniscentrum Bodem en Ondergrond en het UP. De verwachting is dat dat zijn vruchten zal afwerpen in de komende jaren, doordat de effectiviteit van de bodemsector wordt vergroot. Voor de komende periode beveelt Bodem+ dan ook aan om verder te investeren in samenwerkingsverbanden op sectoraal niveau.

In toenemende mate krijgen we signalen om werkgroepen, klankbordgroepen, platforms, symposia binnen de bodemsector te bundelen. Hierdoor ontstaat er meer ruimte om aan te haken bij activiteiten in andere beleidsvelden, zoals water, energie, ruimtelijke ordening.

Dit verder bundelen van activiteiten met andere beleidsvelden kan ook nog worden geformaliseerd in een Kenniscentrum Omgevingskwaliteit. Het bodembeleid is namelijk steeds meer verweven met andere beleidsvelden en opgebouwd vanuit de kansen die bodem en ondergrond bieden in het oplossen van maatschappelijke vraagstukken rond klimaat en gebruik van natuurlijke hulpbronnen. In dit kenniscentrum kan de expertise worden gebundeld, geborgd en ontsloten. Op termijn kunnen decentrale overheden dit kenniscentrum mede financieren, zodat ook voor de toekomst de kwaliteit van de uitvoering is verzekerd.

Ten slotte blijven wij aandacht vragen voor investering in toezicht & handhaving en professioneel opdrachtgeverschap in de bodemketen. De evaluatie van het Besluit Bodemkwaliteit leert ons namelijk dat het toezicht op grondstromen in ons land nog als de laatste post op de begroting beschouwd wordt. Het krijgt pas een hogere prioriteit als er incidenten zijn.

4 Bezuinigingsopgave en financiën werkprogramma Bodem+

Bezuinigingsopgave

Met het vaststellen van ons werkprogramma is overeengekomen dat de zogenaamde Bekker-taakstelling in 2010 moest worden gerealiseerd. Als gevolg hiervan is de bezetting van Bodem+ gedurende het jaar gereduceerd van 45,8 fte in januari tot 40,5 fte op 31 eind december 2010. Concreet hebben we gedurende het jaar afscheid genomen van zes collega's als gevolg van beëindiging van tijdelijke contracten en het niet vervangen van vertrekkende collega's.

Naast de opgelegde Bekker-taakstelling heeft in april-mei (destijds) VROM besloten om aanvullend 6 miljoen euro extra te bezuinigen op het werkprogramma tot en met 2014. In overleg met onze opdrachtgevers heeft Bodem+ een aantal scenario's opgesteld om deze aanvullende bezuiniging te realiseren. In het opdrachtgeveroverleg van 23 september 2010 is het definitieve scenario akkoord bevonden, waarmee de te realiseren aanvullende bezuiniging is geadresseerd. De te realiseren bezuiniging tot eind 2014 bestaat op hoofdlijnen uit:

- een verdere reductie van het Bodem+ apparaat met 3,5 fte, waarvan circa 2 fte al in 2011 moet worden gerealiseerd (besparing t/m 2014 circa 1,4 miljoen euro);
- vermindering van uitgave van projectmiddelen onder andere door verdere reductie van de inzet van de Landsadvocaat op adviestaken, benutting van EU-raamcontract adviesdiensten en grotere inzet vanuit onze doelgroep bij het ontwikkelen van instrumenten (besparing t/m 2014 circa 4,4 miljoen euro);
- onderzoeken of inkomsten kunnen worden gegenereerd door bijvoorbeeld leges op verklaringen baggerspecie te heffen en een 0900-nummer voor de helpdesk in te voeren (besparing t/m 2014 ca 0,2 miljoen).

Afgesproken met de opdrachtgever is dat in 2010 een deel van de bezuiniging (631.000 euro) zou worden ingevuld. Op basis van de bestede bedragen voor apparaat en projectmiddelen in 2010 (zie bijlage 3) is in totaal 612.320 euro van de aanvullende bezuiniging gerealiseerd. Dit is in lijn met de afspraken van het vastgestelde bezuinigingsscenario. Er is wat minder op apparaatskosten en wat meer op projectmiddelen bespaart. De belangrijkste oorzaken voor de behaalde besparing zijn:

- het afgesloten raamcontract voor inhuur van adviesdiensten, waardoor adviesproducten structureel goedkoper zijn;
- beperking van de inzet van projectmiddelen binnen diverse projecten en het beëindigen van een aantal activiteiten gedurende 2010;
- het niet vervangen van medewerkers bij ouderschaps- en zwangerschapsverlof.

Financiën

In bijlage 3 zijn de financiële overzichten opgenomen van de personele inzet van Bodem+ gedurende het jaar (apparaatskosten), besteding van projectmiddelen (verplichtingen) en de uitgegeven kasgelden. Uitgaande van de ambities en verdeling van mensen en middelen zoals we deze in ons jaarwerkplan 2010 hebben vastgelegd, heeft op een aantal projecten een significante afwijking van onze inzet in personele of financiële zin plaatsgevonden:

- De personele inzet op ondersteuning van het UP was in 2010 groter dan gepland. De reden hiervoor is dat zonder terughoudendheid is gewerkt aan een vliegende start voor het UP. Daarnaast heeft het team van bodemjuristen een grotere inspanning gedaan dan in eerste instantie was begroot door de vraagstelling voor het project “verbeteren bestaand beleid”.
- Hier staat tegenover dat minder projectmiddelen zijn uitgegeven. Dit komt enerzijds doordat het UP en de projecten pas later in het jaar vorm kregen. Anderzijds is een deel van de oorspronkelijk begrote projectmiddelen vervallen en besteed via het UP zelf.
- Op het gebied van Milieuaansprakelijkheid is in 2010 ook meer ingezet dan gepland (zowel in personele zin als besteding projectmiddelen). Dit heeft te maken met de afronding van het project Ongerechtvaardigde Verrijking (OV) van Gemeenten wat toch meer tijd heeft gekost dan gedacht, onder andere de overleggen met een grote gemeente en enkele kleine gemeenten en het sterk sturen op verminderen van de werkvoorraad hebben veel extra tijd gekost. De sterke bezuinigen op middelen voor de Landsadvocaat hebben ertoe geleid dat we er in 2010 voor hebben gekozen om ons alleen te richten op milieuaansprakelijkheid en de ondersteuning van de bevoegde overheden sterk te verminderen.

Opbrengsten

De opbrengsten van de Milieuaansprakelijkheid waren in 2010 aanzienlijk:

- Binnen het reguliere kostenverhaal zijn circa 60 dossiers individueel afgesloten en is in totaal 1.348.693,39 euro aan opbrengsten gerealiseerd, hiervan zal circa 648.693,39 euro naar het ministerie worden overgemaakt (soms via een betalingsregeling). Verder is in één zaak het hoger beroep gewonnen, wat ervoor gezorgd heeft dat 1.660.781,52 euro niet door het ministerie terug gestort hoeft te worden aan de wederpartij.
- Voor het project OV is de teller uiteindelijk geëindigd op 28.179.690,51 euro en zijn met 127 gemeenten over 349 locaties afspraken gemaakt. De opbrengsten komen ten goede aan de bodem. Tot slot zijn bij nadere bestudering van de projecten in overleg met het ministerie nog 225 extra dossiers gesloten en zijn 410 stuitingen beëindigd.

“In 2010 is het uitvoeringsprogramma (UP) van het bodemconvenant van start gegaan. Het Agentschap NL/Bodem+ speelt hierin een belangrijke rol. Het afgelopen jaar is gebleken dat de deskundige ondersteuning vanuit het Agentschap NL/Bodem+ een fundamentele bijdrage levert aan het succes van het UP. Daarnaast is goede afstemming tussen werkzaamheden van het UP en de overige werkzaamheden van Bodem+ belangrijk. Behalve dat het UP opdrachtgever is voor Bodem+, zijn we namelijk beide opdrachtnemer van betrokken overheden. Zo passen bijvoorbeeld ontwikkelingen bij Bodem+ gericht op het ontwikkelen van een expertisenetwerk voor de ondergrond en het vormen van een zogenaamde bodempool binnen het raamwerk van het UP.”

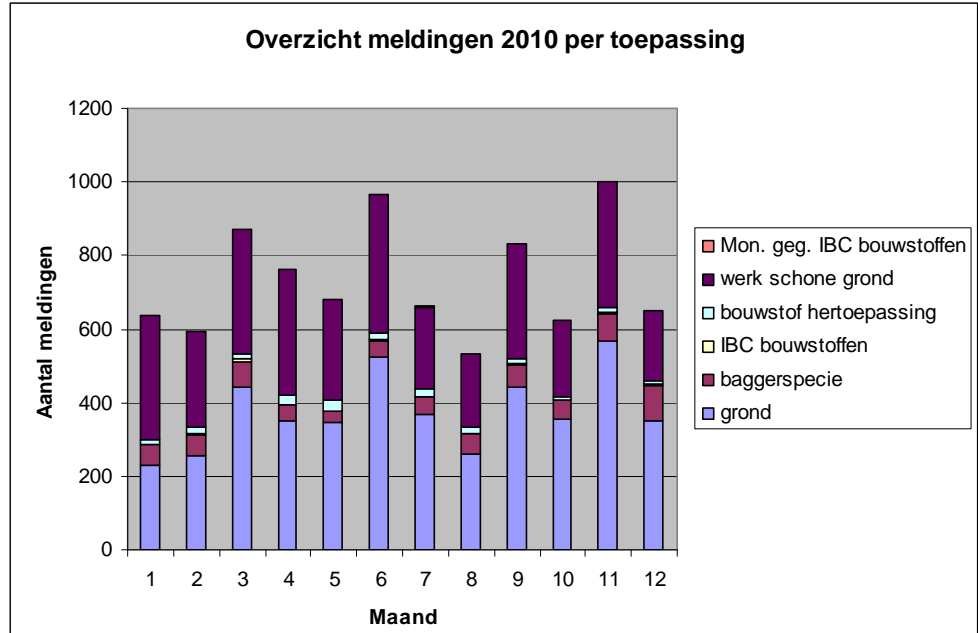
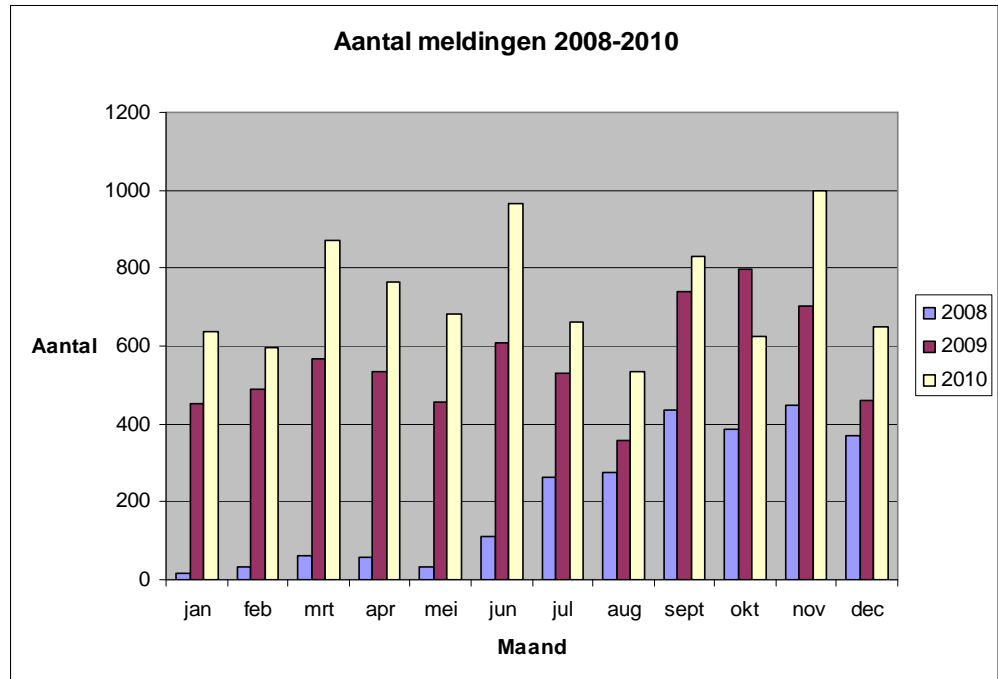
Gerd de Kruijf, Uitvoeringsprogramma bodemconvenant

Enka terrein: grootschalige bodemsanering vindt nog steeds plaats

“Bodem+ heeft de Impuls Lokaal Bodembeheer (ILB) ontwikkeld vanuit het besef dat de beleidsimplementatie van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) door de decentrale overheden moeizaam zou verlopen. Daarom is solide advies ingekocht. Gezien het grote aantal gemeenten en waterschappen die daarvan gebruik maken, voldoet deze keuze goed aan de behoefte. Dit werkt bovendien als hefboom om beleid op maat te ontwikkelen. Medewerkers van Bodem+ die betrokken waren bij de (mede)ontwikkeling van het Bbk verzorgen de begeleiding van de ILB. De ruime inzet vanuit Bodem+ met een gedreven en ervaren team specialisten wordt als uiterst behulpzaam ervaren.”

Ed Brouwer, Impuls Lokaal Bodembeheer

Ontwikkeling aantallen meldingen via Landelijk Meldpunt in 2010.

“Direct na de invoering van het meldingskader onder het Besluit bodemkwaliteit zijn er bij diverse waterschappen veel initiatieven ingediend om zandwinplassen te verondiepen met het oog op natuurontwikkeling. Daarbij ontstonden op enkele locaties problemen. Deze problemen vragen in de praktijk aandacht en door bestaande discussies in de regio zijn ze gedeeltelijk verholpen. Wel is duidelijk dat Bodem+ bij het opstellen van de in december gepubliceerde Circulaire en Handreiking herinrichten diepe plassen, een cruciale en positieve rol heeft gespeeld in het bij elkaar brengen van de sterk uiteenlopende belangen van diverse partijen.”

Reinier Romijn en Arjan Verhoeff, Unie van Waterschappen

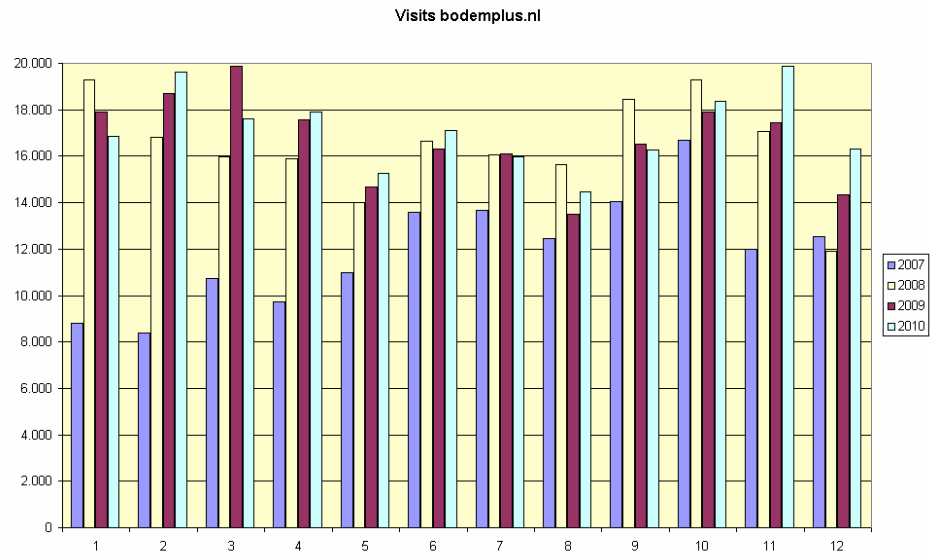

De installatie van een WKO-systeem in de praktijk.

“Bodem+ heeft de doorstart van het Expertisenetwerk Bodem en Ondergrond samen met de beide andere founding members zeer voortvarend opgepakt, mede in het licht van de uitvoering van het bodemconvenant. Het op professionele wijze delen van bodemkennis met het verbredende stakeholderveld zal bijdragen aan effectieve en efficiënte saneringen en een duurzame ontwikkeling van de bodem. Bodem+ formuleerde een uitstekend plan van aanpak voor een 'informatiecentrum', het loket voor bodemkennis. Ook via het grote netwerk van Bodem+ worden doelgroepen nu in hoog tempo ingelicht en betrokken.”

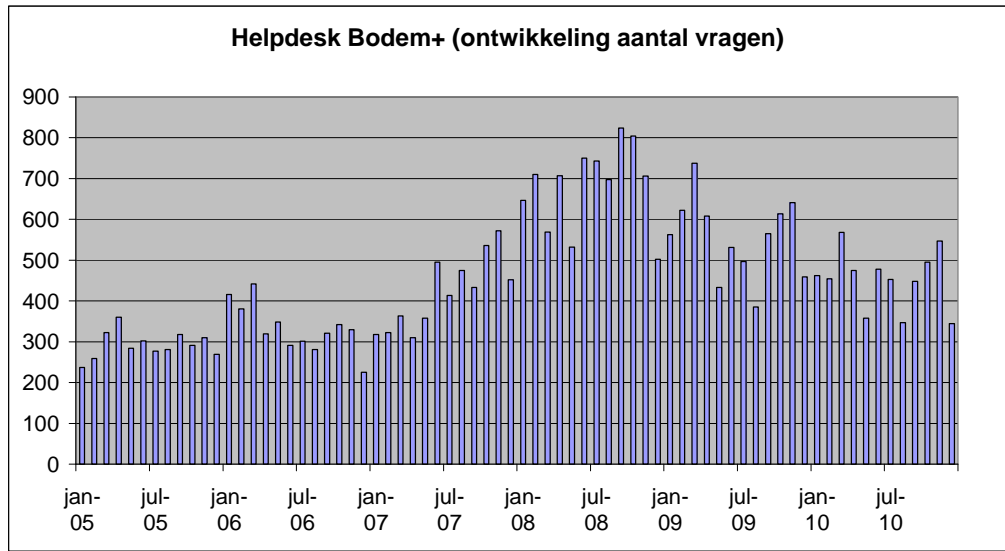
Frank Agterberg, Programmadirecteur SKB Duurzame Ontwikkeling van de Ondergrond

Bijlage 1: Website Bodem+

In 2010 waren er 205.551 bezoeken aan de Bodem+-website, 2% meer dan in 2009: per maand gemiddeld 17.129 bezoeken, 8.400 bezoekers en 1 miljoen pageviews. Meest bezochte functionaliteit is het zoekmenu naar de erkende intermediairs (totaal 32% van het totale bezoek), maar ook het Kennisplein Bbk, Kennisplein Wko, Meldpunt bodemkwaliteit, de diverse FAQ-rubrieken worden veel geraadpleegd. In 2010 werden 74 nieuwsberichten gepubliceerd, meest geraadpleegde nieuwsberichten waren Vernieuwing NRB, wijzigingen Regeling bodemkwaliteit en wijziging Besluit uniforme saneringen.

Bijlage 2: Helpdesk Bodem+

In 2010 werden er 5.432 vragen aan de bodemhelpdesk gesteld. Dat is een verdere daling ten opzichte van 2009 (6.656 vragen) en het troepenjaar 2008 (8.205 vragen). De vigerende bodemwet- en regelgeving raakt bekend en geïmplementeerd. Net zoals in 2008 en 2009 zijn de meeste vragen gesteld over het Besluit bodemkwaliteit (53%) en Bodemsanering (voornamelijk Wbb en BUS) (18%). Het aantal vragen over het bodemconvenant is nog maar beperkt (< 1%). Uit de hoge bezoekersstatistieken van de FAQ-pagina's maken we op dat onze doelgroepen eerst de website raadplegen en daar al vaak antwoorden vinden.

Bijlage 3: Richtlijn herstel en beheer (water)bodemkwaliteit

Het bezoek aan de applicatie Richtlijn herstel en beheer in 2010 is bijna twee maal zo hoog als in 2009 (22.259 versus 11.540) en het aantal bezoekers is bijna drie maal zo hoog (8.663 versus 3.113). Er zijn ruim twee maal vaker pagina's bekeken dan in 2009 (234.063 versus 111.226), zie de volgende pagina. De tendens was dat het bezoek het laatste kwartaal omlaag ging. Ten opzichte van vorig jaar is het dan echter nog steeds 20% hoger: het bezoek in het tweede en derde kwartaal was dus extreem hoog.

De volgende uitbreidingen/actualisaties zijn op 17 februari 2010 live gezet:

- Actualisatie van het beleidsdeel van de centrale overheid voor ondermeer het Besluit bodemkwaliteit en Waterwet en daarmee samenhangende wijzigingen;
- Bodem en aardkundige waarden;
- Bodem en archeologie;
- Toelichting op de verschillende onderzoeksdoelen en richtlijnen hiervoor met specifiek aandacht voor de Nieuwe NTA 5755-naderonderzoek, het conceptueel model en de toetslijst voor het bevoegde gezag met een beschrijving van vijf praktijkcases;
- Een beschrijving van specifieke monitoringtechnieken (specifiek gericht op VOCL-verontreinigingen) en tenslotte enkele kleinere onderdelen;
- Overzicht beschikbare instrumenten in de bodemsaneringketen;
- Aanvulling in-situ reinigen met onderdeel warmtetechnieken en duurzaamheid bij bodemsanering.

Gedurende het jaar zijn verder de volgende kleine aanvullingen geplaatst:

- De Best Beschikbare Technieken bij het toepassen van grond en baggerspecie in diepe putten (augustus);
- Rechtstreekse links naar SKB-producten omgezet naar Soilpedia (oktober);
- Technieksheet oliedetectiepan (november).

In het kader van het functioneel beheer is gerealiseerd:

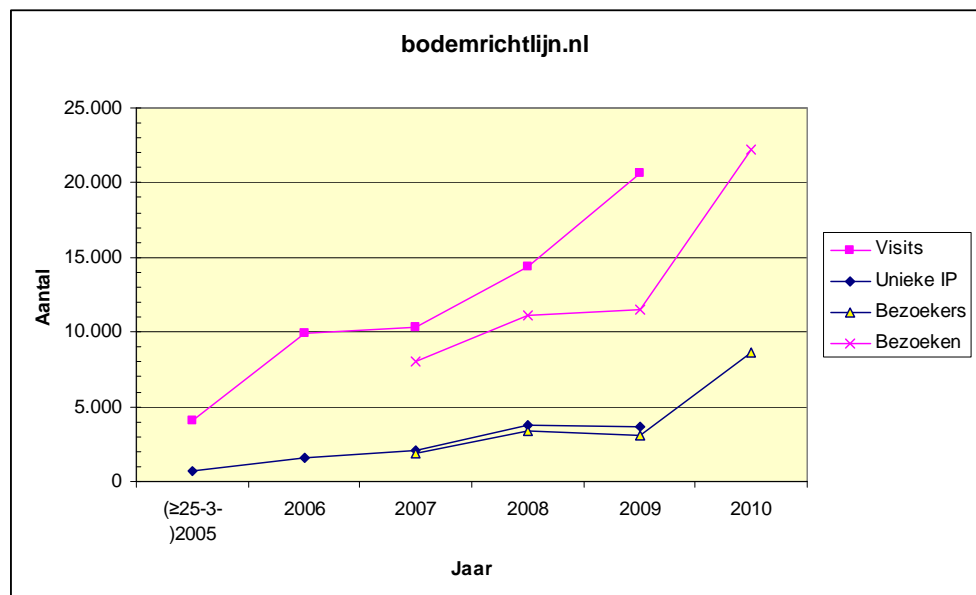
1. Review status: Het publicatieproces is aangepast waardoor topics voorzien kunnen worden van de status 'review', waardoor de huidige versie van dit topic blijft bestaan.
2. URL rewriter: De resultatenlijst van bijvoorbeeld Google levert directe deeplinks op binnen de website. Met een URL rewriter zijn op de server de requests uit deeplinks omgebouwd tot verwijzingen die ook het framework er omheen aansturen.
3. Linkmanager uitbreiden met verwijzingen uit het techniekenfilter: alle verwijzingen in de Microsoft Access database voor het onderzoekstechniekenfilter zijn voorzien van linkmanagemententries.
4. De statistiekenmonitor is aangepast met behulp van een nieuwe aansluiting richting Google Analytics.
5. Het publicatiemechanisme is uitgebreid met direct downloadbare bestanden (Word, PDF etc.).

Redesign

In oktober 2010 is opdracht gegeven voor de redesign van de site. Naast een nieuwe grafische userinterface krijgt de richtlijn ook een nieuwe architectuur en aangepaste zoekfunctionaliteit. Na de redesign voldoet de website volledig aan de regels van de rijksbrede huisstijl en de richtlijnen voor overheidswebsites. Verwachte oplevering: maart 2011.

De samenwerking met RWS is versterkt. RWS komt met nieuwe vertegenwoordigers voor de Beheerdersraad en de Adviesraad. Daarnaast laten we de 'Leidraden Bouwstoffen en Afvalstoffen' van RWS samenvoegen tot één Leidraad (in de vorm van factsheets), digitaliseren en integreren in de Richtlijn (uitbesteding begin 2011).

Het samenstellen van een Beheerdersraad en Adviesraad, herziening van het Redactiestatuut en de verdere bestuurlijke inbedding van het project vergen en krijgen continue aandacht, maar loopt vanuit VNG moeizaam: steeds meer gemeenten hebben het erg druk vanwege interne bezuinigingen en zien noodzaak om gerichte keuzen te maken en te bepalen wat zij nog wel en niet meer kunnen doen.

	OS	MS	OS	MS	OS	MS	OS	MS
Jaar	Unieke IP	Bezoekers	Visits	Bezoeken	Pageviews	Weergaves	Topics	Titels
(≥25-3-)2005	647		4.046		48.895		2.171	
2006	1.561		9.956		93.866		2.332	
2007	2.069	1.858	10.364	8.069	119.650	77.276	2.633	3.471
2008	3.728	3.343	14.357	11.110	309.715	158.569	4.377	2.669
2009	3.714	3.113	20.598	11.540	319.906	111.226	4.048	2.670
2010		8.663		22.259		234.063		2.893
2010/2009		2,78		1,93		2,10		1,08
OS: oude statistiek								
MS: Knowmax magma stats								

Overzicht 2010					Kwartaal			
	Aantal		Aantal		1	2	3	4
1-1-2010 t/m 31-12-2010								
Zoeken op begrippenkader	1.355	Begrippen	2.752	Count	813	934	743	564
Zoeken op fulltext	3.108	Termen	5.461	Count	1.329	1.340	1.603	1.189
Geopende topics	2.893	URL	234.063	Pageviews	68.457	85.277	63.017	17.312
Unieke bezoekers		Adressen	0	Visits				
Unieke IP	8.663	Adressen	22.259	Visits	3.367	5.469	10.179	3.244

Bijlage 4: Financiële verantwoording Bodem+ 2010

Apparaatskosten Bodem+ 2010		Begroot 2010		Realisatie 2010			
Naam project of activiteit Bodem+	Dagen	Geld	Dagen	%	Geld	%	
Ondersteuning uitvoeringsprogramma bodemconvenant	105	76.370	429	409%	289.926	380%	
Werkgroep aanpak spoedlocaties	141	108.218	151	107%	97.464	90%	
Werkgroep gebiedsgericht grondwaterbeheer	299	196.374	202	68%	134.250	68%	
Werkgroep ondergrond	625	399.076	635	102%	404.470	101%	
Programmering en financiering bodembeheer	552	316.070	522	95%	314.737	100%	
Milieuaansprakelijkheid	347	255.840	613	177%	418.035	163%	
Totaal Team Ondersteuning uitvoering Bodemconvenant	2.069	1.351.948	2.551	123%	1.658.882	123%	
Implementatie bodembeheer	1.278	727.662	1.199	94%	726.245	100%	
Verbeteren bestaand bodembeleid	380	225.268	442	116%	279.193	124%	
Uitvoeringskwaliteit in de bodemketen	452	282.470	364	81%	237.935	84%	
Monitoring en effectmeting bodembeleid	98	61.650	81	83%	58.292	95%	
Totaal Team Implementatie en Effectmeting Bodembeleid	2.208	1.297.050	2.087	94%	1.301.664	100%	
Generieke kennisoverdracht	1.021	598.398	1.036	101%	634.116	106%	
Regionale samenwerking kennisoverdracht	444	282.586	259	58%	170.550	60%	
Nationale samenwerking kennisoverdracht	477	317.660	486	102%	342.250	108%	
Internationale samenwerking kennisoverdracht (incl. CityChlor)	318	206.598	346	109%	225.858	109%	
Bodeminformatiebeheer	275	167.264	302	110%	187.820	112%	
Programmabeheer bodem	759	471.132	892	117%	519.509	110%	
Professionalisering Bodem+	191	122.540	55	29%	41.380	34%	

Totaal Team Kennisnetwerk Bodem	3.485	2.166.178	3.376	97%	2.121.484	98%
Totaal in projecten Bodem+ 2010	7.762	4.815.176			5.082.030	
Minder ingepland in verband met te realiseren taakstelling	536	416.029	-	-	-	-
Doorbelasting Schakeldagen					+38.126	
Subsidiebijdrage EU CityChlor, ca 30% van 119K					-35.744	
Facturen communicatiekosten CityChlor aan OVAM					pm	
Totaal budget en realisatie	8.298	5.231.205	8.014	97%	5.084.413	97%
Bezuiniging apparaatskosten 2010 conform afspraken opdrachtgevers			146.792			

Verplichtingen			
Projectmiddelen Bodem+	Begroot	Besteed	
Activiteit		Verplicht	Proc.
Bedrijven en branches	109.500	36.053	33%
Werkgroep grondwater	40.000	-	0%
Werkgroep ondergrond	175.500	99.799	57%
Programmering & financiering	40.000	1.544	4%
Milieuaansprakelijkheid	792.000	1.016.374	128%
Ondersteuning uitvoering Bodemconvenant	1.157.000	1.153.770	100%
Implementatie Bodembeheer	298.500	301.412	101%
Verbeteren bestaand bodembeleid	155.000	117.741	76%
Monitoring & effectmeting	53.000	-	0%
Implementatie en effectmeting Bodembeleid	699.500	642.754	92%
Generieke kennisoverdracht	40.000	57.068	143%
Samenwerking kennisoverdracht:			
Regionaal	5.000	-	0%
Nationaal	877.950	730.580	83%
Internationaal	37.600	31.626	135%
Bodeminformatiebeheer	410.000	215.748	53%
Programmabeheer Bodem+	-	5.575	
Professionalisering Bodem+	-	-	
Kennisnetwerk Bodem	1.370.550	1.040.596	77%
Waarvan betaald uit ontvangen middelen buiten VROM (IPO-bijdrage BEUK, GloBis)		-94.873	
Totalen	3.227.050	2.742.248	
Bezuiniging projectmiddelen 2010 conform afspraken opdrachtgevers		484.802	

Projectmiddelen UP bodem	Begroot	Besteed	
Activiteit		Verplicht	Proc.
Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant	691.603	691.134	100%
Projectmiddelen ILB	Begroot	Besteed	
Activiteit		Verplicht	Proc.
Impuls Lokaal Bodembeheer	2.050.000	1.706.702	83%

Kas			
Projectmiddelen Bodem+	Begroting	Betaald	
		Kas	Proc.
2008	40.387	40.387	100%
2009	300.291	291.183	97%
2010	2.100.000	1.954.363	93%
Totaal Bodem+	2.440.678	2.285.933	94%
Projectmiddelen UP Bodem+	Begroting	Betaald	
		Kas	Proc.
Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant	345.802	100.912	29%
Projectmiddelen ILB	Begroting	Betaald	
		Kas	Proc.
Impuls Lokaal Bodembeheer	2.050.000	1.664.025	81%